

Haicaístas brasileiros

Brazil haiku költők

Terebess Gábor fordításaival

Almeida, Guilherme de
Clement, Rosa
Fonseca, Jorge Jr.
Franchetti, Paulo
Handa, Francisco
Kolody, Helena
Leminski, Paulo
Magalhães, Franklin
Oldegar, Vieira

Guilherme de Almeida (1890-1969)

Modern nyugati haiku, Orpheusz Kiadó, Budapest, 2005, 25-26. oldal

O PENSAMENTO

O ar. A folha. A fuga.
No lago, um círculo vago.
No rosto, uma ruga.

A gondolat

**Szél. Levél. Szökés.
Üres örvény a tóban.
Arcodon - egy ránc.**

*

HORA DE TER SAUDADE

Houve aquele tempo...
(E agora, que a chuva chora,
ouve aquele tempo!)

Nostalgia-óra

**Régi szép idők...
(Most úgy sír az eső,
idáig hallom!)**

*

VELHICE

Uma folha morta.

Um galho no céu grisalho.
Fecho a minha porta.

Öregség

**Hulló falevél.
Ág a megőszült égen.
Kapum bezárul.**

*

DE NOITE

Uma árvore nua
aponta o céu. Numa ponta
brota um fruto. A lua?

Éjjel

**Csupasz fa mutat
az ég felé. Hegyén
gyümölcs lóg. A hold?**

*

TRISTEZA

Por que estás assim,
violeta? Que borboleta
morreu no jardim?

Búbánat

**Miért vagy ilyen,
ibolya? Mert pillangód
meghalt a kertben?**

*

PROGRESSO?

Enorme canhão,
o arranha-céu acompanha
o vôo do avião.

Haladás?

**Mint óriás ágyú,
felhőkarcoló követi
a gép röptét.**

*

Rosa Clement (1954-)

Canoa Cheia (Tele kenuval), 2002, c. kötetből
Vö. *Modern nyugati haiku*, Orpheusz Kiadó, Budapest, 2005, 27-29. oldal

dia ensolarado
uma vespa experimenta
a cerveja de todos

sunny day
a wasp tastes
everyone's beer

**napos az idő
egy darázs megízlel
minden pohár sört**

*

dia chuvoso
o beija-flor ainda vigia
a flor de plástico

rainy day
the hummingbird still watches
its plastic flower

**esik az eső
de a kolibri egyre
művirágját lesi**

*

brisa da tarde
ninguém entende o que
canta o papagaio

afternoon breeze
no one understands what
the parrot sings

**szél fúj délután
mit énekel a papagály
seki sem érti**

*

um pássaro canta
na corda de estender roupa —
posso esperar

a bird sings
on my clothes line —
I can wait

**madár énekel
szárítókötelenen
én várhatok**

*

noite de luar
a sombra de um lobo
tal qual um lobo

moonlit night
the shadow of a wolf
just like a wolf

**holdvilágos éj
olyan a farkas árnyéka
mint egy farkasé**

*

Novo Ano
a fotografia esmaece
mais um pouco

New Year
the photograph fades
a little more

**újév napja
a fotográfia kissé
tovább fakul**

*

ônibus lotado
a sombra do passageiro
do lado de fora

crowded bus
the passenger's shadow
stays outside

**zsúfolt autóbusz
az utas árnyéka
kívül rekedt**

*

favela urbana
um galo canta em uma
das janelas

urban slums
a rooster sings in one
of the windows

**nyomornegyed
az egyik ablakból
kakas kukorékol**

*

lírios em flor
minha aromaterapia tem
hora marcada

lily blossoms
my aromatherapy has
an appointment

**liliom bomlik
aromaterápiám
elkezdődhet**

*

delegacia
seu jardim apinhado
de rosas

police station
its garden chock
full of roses

**rendőrs
kertjét fojtogatják
a rózsák**

*

colheita de laranja
o trem que passa leva
um cheiro doce

orange harvest
the passing train loads
a sweet scent

**narancs szüret
tehervonat zötyög el
édes illattal**

*

noite alta
deixo a aranha dormir
no banheiro

late night
I let the spider sleep
in the bathroom

**késő éjszaka
hagyom aludni a pókot
fürdőszobámban**

*

lua sobre a praia
os olhos do peixe morto
ainda brilhantes

moon on the beach
the dead fish's eyes
still bright

**holdvilágos part
a döglött hal szeme
még fénylik**

*

fim da chuva
cada espinho de cactus
mantém suas gotas

end of rain
each cactus thorn keeps
its raindrops

**elállt az eső
minden kaktusztüske
őrzi vízcseppjét**

*

conversa de amigos
de vez em quando meu cão
busca um carinho

friends' conversation
now and then my dog
seeks a pat

**baráti csevely
kutyám ki-kisünderög
egy simogatást**

*

cerejeira
até a mulher cega
colhe flores

cherry tree
even the blind woman
picks blossoms

**cseresznyeliget
egy vak asszony is
szedi a virágot**

*

tiros de armas
um bando de aves voa
sem se espalhar

shot guns
a flock of birds flies
without scattering

**lövés dördül
madárrajt rebbent fel
de szét nem oszlatja**

*

poça da rua
o corvo bebe algumas
gotas de céu

street puddle
the crow drinks a few drops
of sky

**utcán pocsolya
a holló iszik pár csepp
 eget belőle**

*

olhos no lago
entre vitórias-régias —
jacarés atentos

eyes in the lake
among giant lily pads
alert alligators

**szemük a tóban
liliomóriások közt
figyelő kajmánok**

*

jogo de hoje —
a zebra fica a trotar
de trás da cerca branca

today's game
the zebra starts to trot
behind the white fence

**jó játék mára
fehér kerítés mögött zebra
ügetésbe fog**

*

sacadas floridas
caminho e espero petalas
em minha cabeça

blooming balconies
I walk and expect petals
to fall on my head

**virágos balkonok
várom, hogy a szirmok
fejemre essenek**

*

folhas mortas...
ainda voam buscando
onde descansar

dead leaves...
still flying looking for a place
to rest

**falevél szállong
hasztalan keresi
végső nyughelyét**

*

relâmpago
a casa do ferreiro reluz
pelo lado de fora

lightning
the welder's house sparkles
on the outside

**villámfény
most a hegesztő háza
kívül szikrázik**

*

cedo da manhã
o chapéu do mendigo
amolecido com orvalho

early morning
the beggar's hat
soft with dew

**kora reggel
a koldus kalapja
harmattól lankad**

*

trovão
as orelhas do meu cão
finalmente firmes

thunder
my dog's ears
finally stiffen

**dörög az ég
a kutyám füle
feláll végre**

*

cupins e eu
compartilhamos a mesa de chá
noite escura

termites and I
share a tea table
dusky night

**teaasztalom
termeszekkel osztom meg
sötét éjszaka**

*

Jorge Fonseca Jr. (1912-1985)

Roteiro Lírico (1939) c. kötetből
Modern nyugati haiku, Orpheusz Kiadó, Budapest, 2005, 30. oldal

Estes girassois
chamariam alto o sol,
se tivessem voz!

**Napraforgók -
fölkeltenék a napot,
hangjuk ha lenne.**

*

Noite úmida e fria...
No chão da praça deserta,
cai do ramo a flor...

**Nyirkos, hideg éj...
Néptelen térre szakad
ágról a virág...**

*

Ao sol da manhã,
as andorinhas, no fio,
fazem a "toilette"...

**Fényes reggel -
a villanydróton fecskék
végzik „dolgukat”.**

*

Paulo Franchetti (1954-)

Modern nyugati haiku, Orpheusz Kiadó, Budapest, 2005, 31-32. oldal

A velha ponte --
No pó ajuntado entre as tábuas,
Brota o capim.

**Rozoga vén híd –
A palánkok résein
Kinőtt a fű.**

*

O sol se põe
Sobre o riozinho sujo --
Ah, infância!

**Lebukik a nap
Túl a szennyes kis folyón –
Ó, gyerekkorom!**

*

O chofer de táxi --
Meu pai também, nos dias quentes,
Assoviava assim.

**Taxisofőr –
Forró napokon apám
Fütyörészett így.**

*

Manhã de frio.
Se fosse menino escrevia
Meu nome no vidro.

**Hideg a reggel.
Ha gyerek lennék, nevem
Ablakra írnám.**

*

Porque não sabemos o nome
Tenho de exclamar apenas:
"Quantas flores amarelas!"

**Nevük se tudom,
Azért így lelkendezem:
„Mennyi sárga virág!”**

*

Francisco Handa (1955-)

Estrela cadente.
Apenas desolação
nos olhos do idoso.

**Hulló csillag.
Az öregek szemében
elmúlás csupán.**

*

Ao cair relâmpago
um silêncio demorado
por alguns segundos.

**Villámcsapás
néhány másodpercre
elidőz a csend.**

*

Noite de verão.
As galinhas vão dormir
um pouco mais tarde.

**Nyáréjszaka.
A tyúkok kicsit később
mennek aludni.**

*

Calendário novo.
Em primeiro vou contar
os dias vermelhos.

**Új naptár.
Először a piros betűs
napokat számolom.**

*

Após a passagem
de uma bando de maritacas
o céu mais azul.

**Elszállt
egy csapat papagáj
kékebb lett az ég.**

*

Início de inverno.
Sem tempo para limpar
as teias de aranha.

**Beköszöntött a tél
nincs már idő
lepókhálózni.**

*

Por aqui passou
uma traça esfomeada:
livro de receitas

**Erre járt
egy éhes könyvkukac:
szakácskönyv**

*

Helena Kolody (1912-2004)

Arco-íris

Arco-íris no céu.
Está sorrindo o menino
Que há pouco chorou.

Szivárvány

**Szivárványra
Mosolygó kisfiú.
Imént épp sírt.**

*

Jornada

Tao longa a jornada!
E a gente cai, de repente,
No abismo do nada.

Utazás

**Mily hosszú az út!
És hirtelen szakadunk
Le a semmibe.**

*

Poesia mínima

Pintou estrelas no muro
e teve o céu
ao alcance das mãos.

Minimál költészet

**Falra festett csillagok
égre velük
hadd legyenek kéznél.**

*

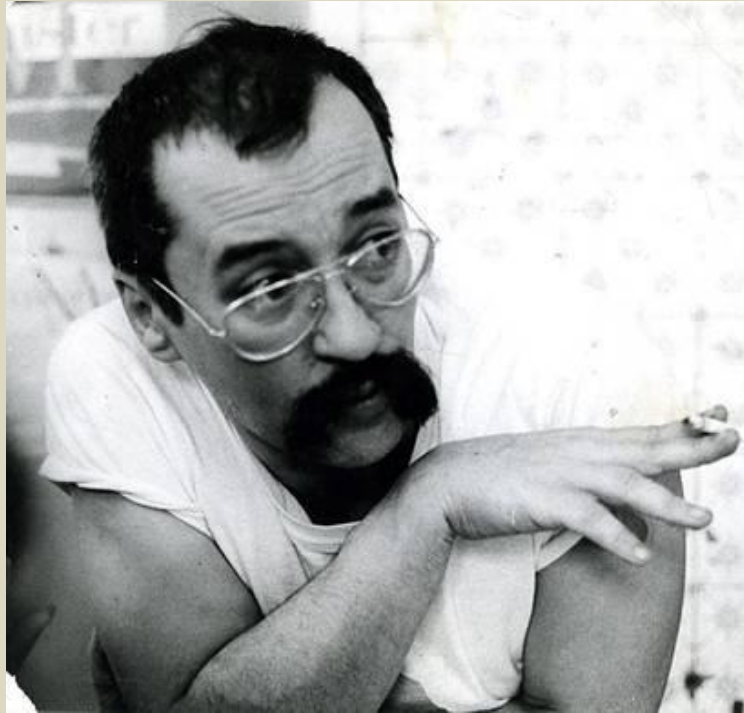
Avesso

Seu olhar profundo
olha na poça d'água
e enxerga estrelas no fundo.

Felfordulás

**Mélyére nézel
a pocsolyának
és csillagot látsz az alján.**

*

Paulo Leminski (1944-1989)

a estrela cadente
me caiu ainda quente
na palma da mão

**hulló csillag
tenyeremen érzem
a melegét**

*

cortinas de seda
o vento entra
sem pedir licença

**selyemfüggöny
átjárja a szél
nem kér engedélyt**

*

duas folhas na sandália
o outono
também quer andar

**szandalomon két levél
az ősz is
sétálna velem**

*

tarde de vento
até as árvores
querem vir pra dentro

**szeles délután
még a fák is
jönnek befelé**

*

acabou a farra
formigas mascam
restos da cigarra

**A lagzinak vége
hangyák csócsálják
a tücsök maradékát**

*

Franklin Magalhães (1946-)

Sombra e água fresca.
Samambaias fazem a festa
na beira do poço.

**Árnyék és friss víz.
A páfrányok jól vannak
a kút körül.**

*

Trepidar de trens
sobre o pontilhão de ferro.
O dia vem chegando.

**A vashídon át
zakatol a vonat.
Kezdődik a nap.**

*

Areia escaldante.
Marias-farinha nem ousam
sair do buraco.

**Perzselő homok.
Nem merészkedik ki rák
nedves lyukából.**

*

Carnaval chuvoso.
Cães molhados e arlequins
na porta do bar.

**Esős karnevál.
Ázott kutyák és bohócok
kocsmajtóban.**

*

Explode o relâmpago.
No susto o gato derrama
o pires de leite.

**Hangos mennydörgés.
Ijedt cica kipaskolja
csészealj tejét.**

*

Oldegar Franco Vieira (1915-2006)

Folhas de chá (1940)

Tealevelek

A cidade dorme.
Só os cães enfiam longos
uivos no silêncio.

**Alszik a város.
Csak a kutyák nyomatják,
csahol a csend.**

*

- Quem foi que apagou
a iluminação da rua?
-A un ami de la lune.

**- Ki kapcsolta le az
utcalámpákat? - A hold
barátja lehetett.**

*

Todas as manhãs
meu jasmineiro fragrante
cobre o chão de flores...

**Minden reggel
illatos jázminom virágot
terít a földre...**

*

Brutos lenhadores!
Mas uma árvore pouparam.
Havia, nela, um ninho.

**Faragatlan favágók!
De megkíméltek egy fát.
Fészek volt rajta.**

*

Gravuras no vento (1994)
Metszetek a szélben

Fantasmagoria:
uma borboleta preta
em noite vazia.

**Fantazmagória:
egy fekete pillangó
üres éjszakában.**

*

Fina e clara, a chuva,
qual a janela que tem
mais bela cortina?

**Finom, könnyű eső,
Melyik ablakon van
ennél szebb függöny?**

*

Neve natalina.
Um menino cara-suja
contempla a vitrina.

**Fehér karácsony.
szutykosképű kissrác
kirakatot bámul.**

*

Morto agora o rio,
o espelho da velha ponte
é o leito vazio.

**Meghalt a folyó,
az öreg híd tükre
üres folyóágy.**

*